

110. rocznica urodzin Ireny Sendler

W 2020 r. obchodzimy 110. Rocznicę urodzin Ireny Sendler –(1910-2008) – polskiej działaczki społecznej, odznaczonej medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, nazywanej Matką Dzieci Holocaustu.

Podczas II wojny światowej uratowała 2,5 tyś. dzieci żydowskich z getta warszawskiego. Wywiozła je i ukryła w polskich rodzinach, sierocińcach i klasztorach.

Jeszcze przed utworzeniem przez Niemców warszawskiego getta i po wydaniu przez nich zakazu pomagania ubogim Żydom, na jesieni 1939 r. organizowała tajną pomoc Żydom przy Wydziale Opieki Społecznej Zarządu Miejskiego w Warszawie.

W 1940 r. dostała się do getta z przepustką pielęgniarki. Przemyciała tu żywność, lekarstwa (w tym szczepionki, nielegalnie produkowane w Państwowym Zakładzie Higieny), pieniądze i odzież. Kilka razy wchodziła do getta różnymi bramami i dla niepoznaki – nosiła tu Gwiazdę Dawida.

Przygotowywała dla Żydów fałszywe dokumenty i wpisywała tu polską tożsamość.

Od 1942 r. była szefową wydziału dziecięcego w polskiej organizacji podziemnej – Radzie Pomocy Żydom „Żegota”.

Wraz ze swoimi koleżankami – łączniczkami, wybierała różne drogi ucieczki (tramwaje, ciężarówki kolumny sanitarnej, kanały i inne), którymi przemyciała żydowskie dzieci na „aryjską” stronę Warszawy. Niemowlęta usypiała i wносиła w koszykach, workach i skrzynkach. Dzieci przekazywała rodzinom zastępczym, klasztorom czy sierocińcom, gdzie dzieci uczyły się języka polskiego i swoich nowych danych osobowych.

Zachowywała przy tym tożsamość dziecka, ponieważ na sporządzonej przez siebie liście, nazwanej potem „Listą Sendlerowej”, zapisywała prawdziwe informacje o dziecku.

Przed powstaniem warszawskim, wraz z Jadwigą Piotrowską, zakopała w dwóch butelkach w ogrodzie domu Piotrowskiej listę żydowskich dzieci, prowadzoną przez I. Sendlerową.

W 1943 r. została aresztowana przez gestapo, uwięziona na Pawiaku i torturowana. Miała zostać rozstrzelana.

Została uwolniona przez „Żegotę” przez przekupienie jednego z gestapowców.

Po uwolnieniu ukrywała się, jednak powróciła do współpracy z „Żegotą”.

Uczestniczyła w Powstaniu Warszawskim jako pielęgniarka.

Po wojnie pracowała w opiece społecznej, nadal zajmowała się dziećmi, tworzyła domy sierot i zorganizowała Ośrodek Opieki nad Matką i Dzieckiem.

Dzięki liście, prowadzonej przez Irenę Sendlerową, ocalałe żydowskie dzieci po wojnie mogły odnaleźć swoich rodziców.

W 1965 r. została uhonorowana medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. – najwyższym izraelskim odznaczeniem cywilnym przyznawanym nie-Żydom, przez Instytut Pamięci Męczenników i Bohaterów Holocaustu Jad Waszem.

Heroizm Ireny Sendlerowej został upowszechniony przez amerykańską sztukę pt. „Życie w słoiku” („Life in a Jar”), wystawionej przez nauczyciela Normana Conarda z Uniontown (stan Kansas).

Irena Sendler swoim życiem głosiła, że należy zawsze pomagać potrzebującym.

Źródła:

-Ewelina Olaszek, Irena Sendler – Matka Dzieci Holocaustu, [online], [dostęp: 18 czerwca 2020], Dostępny w Internecie: < <https://dzieje.pl/aktualnosci/107-lat-temu-urodzila-sie-irena-sendler-matka-dzieci-holocaustu> >;

-Irena Sendlerowa, [online], [dostęp: 18 czerwca 2020], Dostępny w Internecie: < https://pl.wikipedia.org/wiki/Irena_Sendlerowa>;

-Polscy Sprawiedliwi wśród Narodów Świata, [online], [dostęp: 18 czerwca 2020], Dostępny w Internecie: < https://pl.wikipedia.org/wiki/Polscy_Sprawiedliwi_w%C5%9Br%C3%B3d_Narod%C3%B3w_%C5%9Awiata>.

Oprac. Iwona Rams